

Sygn. akt-IX Ka 143/13

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25. kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w składzie:

Przewodniczący - S.S.O. Barbara Plewińska

Sędziowie: S.S.O. Marzena Polak

S.S.O. Rafał Sadowski (spr.)

Protokolant - st. sekr. sąd. Katarzyna Kotarska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Toruniu Bożeny Mentel

po rozpoznaniu w dniu 25. kwietnia 2013 r.

sprawy **P. S.** - oskarżonego z art. 288§1 k.k. w zw. z art. 57a§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k.,

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Grudziądzu,

od wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 16. stycznia 2013 r., **sygn. akt II K 1429/12,**

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchyla orzeczenie o odszkodowaniu zawarte w punkcie II. tego wyroku,
2. na podstawie art. 57a§2 kk orzeka od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego P. G. nawiązkę w kwocie 460 (czteryście sześćdziesiąt) zł;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżonego z obowiązku poniesienia kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym, a wydatkami poniesionymi w tym postępowaniu obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IX Ka 143/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 stycznia 2013 roku Sąd Rejonowy w Grudziądzu w II Wydziale Karnym uznał oskarżonego P. S. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia, tj. występku z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. wymierzył mu karę 9 (dziewięciu) miesięcy pozbawienia wolności. Ponadto Sąd w powołanym wyżej wyroku na podstawie art. 415 § 4 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego P. G. obowiązek naprawienia szkody polegający na zapłacie kwoty 460 (czteryście sześćdziesiąt) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 września 2012 roku.

Apelację od owego wyroku na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej orzeczenia o karze wniósł Prokurator. Zarzucił on obrazę prawa materialnego, tj. art. 57a § 2 k.k. poprzez odstąpienie od orzeczenia nawiazki na rzecz pokrzywdzonego P. G., podczas gdy orzeczenie nawiazki na podstawie tego przepisu w przypadku popełnienia występku o charakterze chuligańskim jest obligatoryjne, natomiast zasądzenie na podstawie art. 415 § 4 k.p.k. od

oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego P. G. odszkodowania polegającego na zapłacie kwoty 460 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 września 2012 roku - podczas gdy zasądzenie odszkodowania z urzędu byłoby w myśl art. 415§7 kpk niedopuszczalne, gdyby sąd orzekł obligatoryjną nawiązkę. Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wyeliminowanie z jego treści zasądzonego na podstawie art.415§4 k.p.k. obowiązku naprawienia szkody i zasądzenie w to miejsce nawiązki na podstawie art. 57a § 2 k.k. od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego P. G. w kwocie 460 złotych oraz utrzymanie w mocy w pozostałym zakresie zaskarżonego wyroku.

Sąd odwoławczy zważył co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie. W trakcie rozprawy przed Sądem I instancji prokurator wniósł o orzeczenie odszkodowania z urzędu na podstawie art. 415 § 4 k.p.k., na co oskarżony wyraził zgodę. W rezultacie zaistniałej sytuacji procesowej Sąd uwzględnił wniosek o dobrowolne poddanie się karze i w sposób bezrefleksyjny powielił błąd oskarżyciela. Również uzasadnienie wyroku w żaden sposób nie odnosi się do treści przepisu art. 57a § 2 k.k., motywując zasadność kompensacji wyłącznie normą zawartą w art. 415 § 4 k.p.k.

Zgodnie z art.57a § 2 k.k. w wypadku skazania za występki o charakterze chuligańskim Sąd orzeka nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, chyba że orzeka obowiązek naprawienia szkody, obowiązek zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub nawiązkę na podstawie art.46 k.k. Przepis ten obowiązywał w niniejszej sprawie Sąd do orzeczenia nawiązki na rzecz pokrzywdzonego. W razie skazania za występki o charakterze chuligańskim Sąd odstępuje bowiem od orzeczenia nawiązki na podstawie art. 57a § 2 k.k. wyłącznie w przypadku wymierzenia oskarżonemu jednego z wymienionych w tym przepisie środków. Sąd I instancji nie orzekł jednak żadnego z owych środków karnych w związku z czym nie był uprawniony do pominięcia stosowania przedmiotowej normy.

Z redakcji punktu II. zaskarżonego wyroku wnioskować można, że w niniejszej sprawie Sąd błędnie zinterpretował przepis art. 57a § 2 k.k. uznając że wymieniony w nim obowiązek naprawienia szkody jest terminem zbieżnym z pojęciem odszkodowania (abstrahując przy tym od podstawy prawnej- orzeczenia tegoż „obowiązku naprawienia szkody” - wyraźnie ograniczonej w tym przepisie do art. 46 kk!). Jest tak w istocie na gruncie prawa cywilnego, jednakże w ujęciu prawnokarnym należy dokonać rozróżnienia obu pojęć. Zasądzone w niniejszej sprawie odszkodowanie na podstawie art. 415§4 k.p.k. ma charakter świadczenia cywilnoprawnego, od którego odróżnić należy obowiązek naprawienia szkody o którym mowa w art. 46 k.k - mający charakter środka karnego, jak i obowiązek naprawienia szkody, o którym jest mowa w art. 72§2 kk, będący środkiem probacyjnym. O tym, że na gruncie prawa karnego są to różne pojęcia, odnoszące się do odmiennych środków reakcji prawnej świadczy chociażby treść art.415 k.p.k., w którym § 1-4 odnoszą się do warunków zasądzenia odszkodowania w ramach postępowania karnego, zaś § 5 mówi o warunkach orzeczenia nawiązki, obowiązku naprawienia szkody i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Ponadto art.415§6 k.p.k. wymienia odszkodowanie obok obowiązku naprawienia szkody, co jeszcze dobitniej uwypukla, iż nie mamy do czynienia z tożsamymi pojęciami. Należy również zwrócić uwagę, że w zaskarżonym wyroku Sąd błędnie określił zasądzone na podstawie art. 415§4 k.p.k. świadczenie, bowiem nazwał je obowiązkiem naprawienia szkody, przy czym art. 415§7 k.p.k. wyraźnie wskazuje, że w razie orzeczenia obowiązku naprawienia szkody nie stosuje się przepisu o zasądzeniu odszkodowania z urzędu. Uznać można zatem, że w rezultacie przyjęcia błędnej interpretacji sentencja wyrok zawiera swoistą sprzeczność. Reasumując zaś powyższe wywody stwierdzić należy stanowczo, że w myśl art. 57a§2 kk z obowiązku orzeczenia nawiązki przewidzianej w tym przepisie zwalnia sąd jedynie orzeczenie środka karnego przewidzianego w art. 46§ 1 lub §2 kk.

Określając wysokość nawiązki Sąd Okręgowy kierował się wysokością szkody, którą oskarżony wyrządził pokrzywdzonemu w rezultacie popełnienia czynu zabronionego.

W pozostałej części Sąd Odwoławczy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy. W sprawie nie wystąpiły bowiem żadne uchybienia mogące stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze będące podstawą do uchylenia bądź zmiany wyroku z urzędu.

O kosztach orzeczono zgodnie z przepisami o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego. Sąd zwalniając oskarżonego od kosztów procesu uznał, że zasada słuszności przemawia za takim orzeczeniem, bowiem nie byłoby sprawiedliwe, gdyby to oskarżony miał zostać obciążony finansowo skutkami błędu Sądu, który to błąd nie stanowił wyniku jego zachowania.